

mig at kunne sige, at vi herhjemme meget lidet eller slet ikke kjende saadanne Tilstande; saa vidt min Erfaring rækker, er Forholdet mellem Sagsførerne og Domstolene herhjemme det allerbedste; men det udelukker ikke, at der, naar vi beholde en saadan Ordning længere, kan udvikle sig Noget her i samme Smag, som lignende Lovbestemmelser og en lignende Ordning have udviklet i Tydskland. Naar man lægger Myndigheden over Sagsførerne hen til Disciplinærkamre, undtager man derved Domstolene ethvert disciplinært Herredømme, og jeg har opsatt Sagsførerkamrenes Indretning som for en stor Del gaende ud paa at stille Sagsførerne aldeles uafhængigt af Dommerne. Det kan ikke undgaas, at en Sagsfører i sin Gjerning manges Gang kommer til at vende sig mod en eller anden Handling af en Dommer, og Dommeren bør saa ikke kunne ramme ham en anden Gang, skjøndt det er menneskeligt, at han manges Gang kunde have lyst dertil, og det er derfor, at Disciplinær-raadene ere indrettede. Drimod er det en Selvsfølge, at man ikke ved Straffe, Mulktter, Paa-mindelser, kort sagt ved Noget, der har en tvingende Karakter, kan frembringe en virkelig alvorlig Lyst og Dygtighed til sin Gjerning. Det maa jo komme paa en ganske anden Maade. Jeg nævnedes før, at, naar man var fortrolig med de Forhold i Udlandet, var det meget let at se, hvorledes de ville udvikle sig her hjemme, og Ligheden bliver ogsaa paa en frippant Maade slaaende, naar jeg fortæller, at efter at disse Forhold havde bestaaet i længere Tid i Tydskland, saaledes som de have bestaaet her, var det der ligesom her ved privat Initiativ, at Grunden blev lagt til deres Afvikelse. Man begyndte den Gang i Hannover, det var en Deputeret i den hannoveranske Stendersforsamling, der i 1831 ligesom det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (Rh. Nielsen) har gjort igaar, reiste Spørgsmaalet, og det havde til Følge, at Regjeringen tog sig af Sagen og fremmede den. En lignende Gang synes Sagen i denne Retning at kunne faae hos os; men jeg tror ogsaa, at man da burde fortsætte paa samme Maade, som man gjorde i Hannover, hvor det i den Lov, der blev Følgen af denne Bevægelse, blev filltet i Spidsen, at for Fremtiden skal Antallet af de Kandidater, som hvert halve Aar tilstedes Udgang ligesom til den kongelige Civiltjeneste ogsaa til Advokatstanden bestemmes med strengt Hensyn til Behovet, altsaa med stadigt Hensyn til at bringe Antallet af praktiserende Advokater i et rigtigere Forhold til Behovet. Det er, saa vidt jeg har kunnet gjøre mig bekendt — og jeg har søgt at studere Sagen, saa godt jeg har kunnet — med, hvorledes disse Forhold have udviklet sig i Udlandet, ikke anderledes end, at overalt, hvor man ikke ved Siden af den egentlige Forretningsadvokatur har en Overadvokatur, har man maattet indskrænke Sagsførernes Antal til Behovet. De Folk, der staa i denne

Stilling, maa være stillede saaledes, at deres økonomiske Vilkaar ere nogenlunde tilfredsstillende, saa at de ikke, naar en Mand kommer til dem med en Sag, behøve at spekulere paa, hvorledes de skulle behandle den, før at tjene det mest Mulige, men at de kun behøve at tænke paa, hvorledes de skulle behandle den, for at Partens Ret bedst kan varetages. Det er i Korthed den Erfaring, som kommer igjen i de Lande, hvor man har været inde paa at give Sagsførernæringen fri, og det er mange Steder. Det er et Spørgsmaal, som ikke alene er gjennemtheoretiseret, men saa gennemexperimenteret, at man ikke havde havt nødvendig her i 10 Aar at gjøre en Erfaring, som man kunde læse sig til fra Begyndelsen af. Det har derfor glædet mig at høre, at den høitagtede Justitsminister har lovet, saa vidt han kan, endnu i denne Samling at tage Initiativet til Forandring i disse Forhold; men jeg for mit Bedkommende skulde meget ønske, at Ministeren lod de Betæneligheder falde, som han havde ved at lukke Døren i, det være sig, at dette skal ske strax eller først senere. De Midler, som Justitsministeren antydede, tror jeg kun vil vise sig at være Palliativer, ved hvilke man paa ingen Maade opnaar, hvad man har tilsigtet. Man opnaar i Grunden ingen Ting ved dem, man har ingen andre Steder opnaaet Noget ved dem, uagtet man har forsøgt sig i mange Retninger, som jeg nærmere kunde komme ind paa, hvad jeg dog ikke, af Hensyn til Tiden, idag skal gjøre. Til disse Bemærkninger skal jeg derfor indskrænke mig.

Naasmussen: Jeg har med stor Opmærksomhed fulgt de Forhandlinger, som ere førte i disse Dage angaaende Finantsloven, og det har interesseret mig meget at høre alle de forskjellige Spørgsmaal, som ere dragne frem. Jeg skal ikke komme ind paa hele den Række Spørgsmaal, som ere dragne frem her, men det er kun et Par enkelte Punkter, som jeg agter at omtale. Det blev af et Par ærede Medlemmer, navnlig af de to første ærede Medlemmer, som talte ved denne Sags Behandling (Ville og Ingerslev) stærkt fremhævet, hvad der paa Landøkonomiens Omraade bør gjøres for idetmindste at hejde vort Agerbrug i den samme Stilling, men helst for at forbedre det. Det blev tillige fremhævet, at der kunde være Fare, for at Landbruget ikke kunde ventes at ville vedblive at give en saaa stor Indtægt, som det hidtil har gjort, af den Grund navnlig, at vi have en saa stor Konkurrence at bestaa i Udlandet paa de Markeder, hvor vi skulle affatte vore Varer. Jeg deler fuldstændig den Opfattelse, som disse Medlemmer udtalte, og troer ligeledes, at der kan være Fare for os i den Henseende, saa at jeg, hvis der kan gjøres Noget i Retning af at ophjælpe Landbruget, skal være med dertil. Da det nu forholder sig saaledes, at vi tro, at der er Fare for, at de Ind-